

Съпредседател на Центъра за икономическо развитие и първи европреговарящ за България Александър Божков:

Добрите проекти по еврофондовете са обречени на успех

България има възможност да усвои до 7 млрд. евро за първите 7 години от евроваленството си по 7 оперативни програми.

Усвояването на средствата от ЕС е двустранен процес. Държавната администрация представя процедурите, но получателите сте тези, които трябва да бъдете активната страна. Всеки български гражданин има възможността със своите идеи и проекти да усвои по-голяма или по-малка част от този безвъзмезден ресурс.

Кои са добрите проекти и какво влияние имат европейските пари върху българската икономика? На тези въпроси отговаря съпредседателят на Центъра за икономическо развитие и първият европреговарящ за България Александър Божков.

Добрият проект

Съществува заблудата, че европейските фондове са просто едни пари, които ни се полагат и трябва само да си ги поискаме, за да ги получим. Всъщност тези фондове се събират от данъците на всеки европейски данъкоплатец, включително и от българския, затова и изразходването им трябва да бъде от полза за Европа, а не за частния интерес на получателя. Затова основното, което всеки кандидат за европейски пари трябва непременно да прочете и разбере, са общите европейски цели и приоритети, разписани в общоевропейските документи. След това трябва да реши дали неговата лична идея, за чиято реализация иска да получи пари, се вписва в тези европейски цели и приоритети. Само ако намери припокриване на своите идеи с европейските, има смисъл да кандидатства.

Припомням още веднъж, че европейските пари са предназначени за постигането на европейските цели и приоритети, а не за личните амбиции за забогатяване на бенефициентите. А европейските цели и приоритети са насочени към по-добър и охотен живот на всички,

към повече заетост и доходи, към по-чиста околна среда, към по-висока конкурентоспособност на европейските икономики в световен мащаб. Най-важният резултат от всеки проект, финансиран с европейски пари, е да бъде постигнат напредък в някоя или няколко от тези цели. Ако не се получи такъв резултат, то парите или не се дават въобще, или пък се връщат.

Време е активните хора да започнат да четат и да се готвят

За българската община, фирма, гражданско сдружение или физическо лице, което има намерение да кандидатства за европейски средства, засега е напълно неясна цялата процедура по искането, получаването, изразходването и отчитането на парите. Твърде малко са българските граждани, които са запознати с ключовите български документи в тази област: Националната стратегическа референтна рамка, седемте оперативни програми, както и програмите за земеделието и аквакултурите. Досега не беше и много интересно те да бъдат четени и изучавани, защото не бяха готови задължителните апликационни форми, правилници, наръчници и групи практически документи, които да разкрият технологията на движението на парите по конкретен проект. Сега тези документи са вече приети от правителството и е време активните хора да започнат да четат и да се готвят.

За България са заделени повече средства отколкото ще сме способни да усвоим

Трябва да е ясно, че никои няма да потропа на вашата врата и да ви моли да вземете пари от европейските фондове. За всякакъв достъп до финанси се изискват усилия. Голямото предимство на европейските фондове е, че за България са заделени повече средства, отколкото днес и в следващите няколко години ще сме способни да усвоим. Това означава, че не съществува главната спирачка при всяко кандидатстване за пари – те да не стигнат за всички. Не съществува и вариант да не ти дадат парите, ако проектът ти е добър, защото администрацията ще бъде оценявана по това колко проекта е одобрила, а не колко проекта е върнала. Затова четете, гответе се и кандидатствайте! Добрите проекти са обречени на успех.

За европейските и българските пари

Противно на общото схващане, че европейските фондове ще бъдат основният двигател на развитието на страната ни през следващите години, позволявам си да припомня, че всичките седем милиарда са многократно по-малко от нашите, българските бюджетни средства, които днес се изразходват без видим ефект и конкретни резултати. Затова пък строителната система за подготовка, одобрение, финансиране и отчитане на европейските проекти води до конкретни видими резултати. Паралелната работа с европейските и българските пари ще принуди госта бързо и централната, и местните администрации, да въведат същата отчетност, целенасоченост и ефективност за ползването на българските бюджетни средства, каквато е задължителна за еврофондовете. Така, освен прякото въздействие на влизането на (дай Боже!) седем милиарда отвън, ще се научим да използваме по-добре и нашите собствени седемдесет милиарда от разходната част на българския държавен бюджет и бюджетите на общините.

Ще бъде ли България сред "отличниците" по усвояване на европейските пари?

Задължение на правителството и държавната администрация е да не създават пречки за усвояване на европейските пари, да не "запушват" пътя им с некомпетентност, бюрокрация и корупция. Българските граждани трябва да бъдат безкомпромисни в тези си изисквания към министерствата, агенциите и другите звена на администрацията, които отговарят за европейските фондове. Доброто функциониране на администрацията е необходимо условие за ефективното усвояване на средствата.

Необходимо, но не достатъчно. Като в онзи виц за човека, който се молил на Господ да спечели от тотото, но не си бил пуснал фиша, за да има усвояване на средствата, трябва да има и достатъчно добри проекти за това. А тук инициативата е у хората.

Бъдете активни! Четете, образовайте се за това как се усвояват европейски пари и за какво, за да можете да подготвите смислени и ефективни проекти. С много проекти и добра администрация няма да има проблеми при усвояването.

